

УДК 619:616.993.192.6

Грубляк В. В., студент II курсу магістратури спеціальності «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – Левицька В. А., кандидат ветеринарних наук,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський, Україна

ВИДОВИЙ СКЛАД І РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ІКСОДОВИХ КЛІЩІВ У ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

В останні 20 років в Україні відзначається зростання захворюваності тварин і людини інфекціями та інвазіями, що передаються трансмісивним шляхом. Серед них особливе місце займають хвороби, збудники яких передаються іксодовими кліщами. Вивчення видового складу, біології та екології іксодових кліщів є одним із важливих завдань, що мають теоретичне і практичне значення.

В результаті перебудови агропромислового комплексу відбулися глибокі соціально-економічні та, частково, екологічні зміни. За останні півстоліття температура повітря в різних зонах України зросла від 0,5 до 1,2 °С. Це призвело до збільшення біотопів, сприятливих для виплоду кліщів, значно збільшилася чисельність іксодид, що вплинуло на погіршення епізоотичної обстановки по кровопаразитарних захворюваннях.

Метою роботи було вивчення видового складу, розповсюдження і розробка заходів боротьби з іксодовими кліщами у Чернівецькій області. Для досягнення поставленої мети необхідно було вирішити наступні завдання: вивчити видовий склад і сезонну динаміку іксодових кліщів, що паразитують на собаках і котах у Чернівецькій області; вивчити екологію та біологічні особливості кліщів; вивчити акарицидну активність піретроїдів проти іксодових кліщів; удосконалити схему застосування акарицидів з урахуванням біології та фенології переносників в умовах Чернівецької області.

Роботу по вивченню іксодових кліщів проводили протягом 2017-2018 років, з використанням загальноприйнятих у паразитології методів (еколого-фауністичні дослідження, токсикологічний вплив акарицидів на ізольованих іксодових кліщів, мікроскопічне дослідження мазків із органів кліщів, фарбованих за Романовським-Гімза, ефективність протикліщових обробок визначали шляхом розрахунку інтенсефективності (ІЕ) препаратів).

Вивчення видового складу та поширення іксодових кліщів, що паразитують на котах і собаках, проводили під час систематичних оглядів тварин, які приходили на прийом у клініку «Пан Коцький» (м. Чернівці). Кліщів ідентифікували у лабораторії під біокуляром МБС-9 за допомогою атласу, а також у лабораторії кафедри інфекційних та інвазійних хвороб ПДАТУ. Всього досліджено 73 тварини.

Отже, у природних біотопах Чернівецької області було виявлено такі види, як *Ixodes ricinus*, *I. crenulatus*, *I. lividus*, *I. trianguliceps*, *Dermacentor marginatus*. Серед кліщів роду *Ixodes* найпоширенішим видом є *I. ricinus*, який був виявлений у 79 % випадків і присутній практично у всіх природних зонах України, хоча його прийнято вважати типовим лісовим видом.

Простеживши за активністю іксодових кліщів упродовж року, ми встановили, що кожен вид має свій улюблений сезон, але весна є улюбленим сезоном

для всіх видів кліщів. Влітку ми зареєстрували на собаках лише два види кліщів – *Ixodes ricinus* і *Dermacentor marginatus*. Весною екстенсивність інвазії (EI) виявлених видів на котках і собаках становила відповідно 0,24% та 0,39%.

У дослідах для вивчення акарицидних властивостей препаратів: фіпронілу, бутоксу, ектосану – використовували зібраних з тварин імаго та лабораторні популяції личинок кліща *I. ricinus*. Встановлено їх ефективність, нешкідливість та економічну доцільність. За результатами роботи удосконалена схема застосування акарицидів з урахуванням біології та фенології переносника.

Після вивчення екологічних особливостей, сезонної динаміки активності кліщів видів *Ixodes ricinus* та *Dermacentor reticulatus*, акарицидної ефективності та термінів дії препаратів у дослідах на тваринах нами була розроблена, досліджена і пропонується схема обробки тварин для захисту від іксодових кліщів у виробничих умовах. Встановлено, що для захисту тварин від іксодових кліщів достатньо десяти обробок на рік, кількість яких залежить від початку активності кліщів та терміну дії акарицидних препаратів.

УДК: 619:618.17

*Гузю А. І., студент II курсу магістратури спеціальності «Ветеринарна медицина»
Науковий керівник – Керничний С. П., кандидат ветеринарних наук, доцент,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський, Україна*

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА РІЗНИХ СХЕМ ЛІКУВАННЯ СОБАК, ХВОРИХ НА ПІСЛЯРОДОВИЙ МЕТРИТ

Останнім часом у містах України збільшилась кількість дрібних домашніх тварин, серед яких чисельне місце займають кішки і собаки.

Але не дивлячись на те, що проблемами захворювань цих тварин займаються багато практикуючих лікарів, знань з діагностики, лікування та профілактики, зокрема, патології статевих органів кішок і собак ще не достатньо.

Метою наших досліджень було вивчити поширеність, причини виникнення та порівняти терапевтичний ефект при різних схемах лікування собак хворих на післяродовий метрит.

Дана патологія статевої сфери спостерігається у самок усіх видів тварин.

До захворювання на метрит призводить пошкодження ендометрію та проникнення патогенної мікрофлори через родові шляхи у матку при патологічних родах, затриманні посліду, субінволюції матки, тощо.

Сприяє захворюванню зниження загальної резистентності організму, неповноцінна годівля, відсутність моціону у суки в період вагітності та антисанітарні умови утримання. Важливим є те, що при несвоечасному наданні допомоги і переході гострого метриту у хронічну форму, на ряду з іншими причинами (гормональні порушення) у сук розвивається піометра. Власне при даній патології медикаментозне лікування вже не доцільне.

Для досягнення мети використовували статистичні, клінічні, мікробіологічні та лабораторні методи дослідження. Було сформовано дві дослідні групи Д1 і Д2 (n=3) у кожній. Клінічними методами дослідження було встановлено,